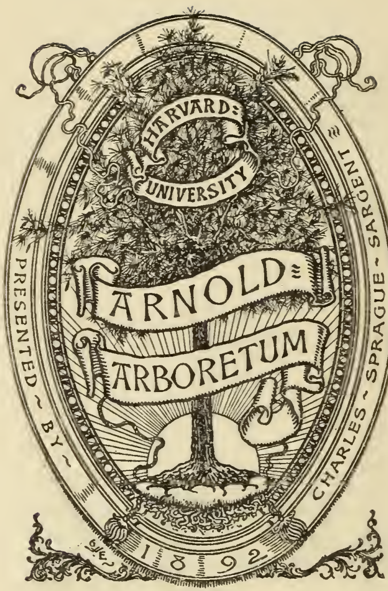
MH
1862
Se2

HARVARD:
UNIVERSITY
ARNOLD:
ARBORETUM
PRESENTED ~ BY ~
CHARLES ~ SPRAGUE ~ SARGENT
1892

Digitized by the Internet Archive
in 2016

https://archive.org/details/adinauguralemdis1721slev

Q. D. B. V.

MEDICÆ FACVLTATIS DECANI

JO. HADRIANI SLEVOGTII

M. D. ET P. P.

SOLENNIS

AD

INAVGVRALEM DISSERTATIONEM

DE

POLYPODIO

INVITATIO

CVM PROLVSIONE

DE

THEA ROMANA & HUNGARICA SIVE SILESIACA ALIISQVE EIVS SVCCEDANEIS.

IENÆ
LITERIS RITTERIANIS.

Q. D. B. V.

MEDICÆ FACVLTATIS DECANVS
BENEVOLO LECTORI
S. P. D.

COnceſſit equidem ſummum Numen, infirmitatis noſtræ miſertum, mortalium incolumitati, poſt protoplaſtorum lapſum, & poſterorum intemperantiam, mille morbis expoſitæ, ſalutaria auxilia, eaque per univerſum terrarum orbem adeo benigne diſtribuit, ut cuivis genti ſuum clima remedia, languenti corpori conferentia, largiatur: modo ſtudioſe conquirantur, eorumque vires decenter æſtimentur, & prudenter applicentur: ſed humanum ingenium, hiſce, a natura datis donis, non contentum, per vitioſum Divinam ſapientiam æmulandi conatum, & novum aliquid producendi pruriginem, omnium regnorum ſimplicia concreta, (ne metallis quidem exceptis,) jamdudum ſatis bona, per ignem & varias machinas meliora effecturum, in ſua principia diſſolvere geſtit, mox iterum ſoluta combinare, digerere, ſublimare, præcipitare, & in miraculoſa elixiria, ſplendida magiſteria, multipotenteſque quintas eſſentias evehere ſtudet; iſto utplurimum effectu, ut talismodi vexata corpora nativas qualitates exuant, novaſque, a prioribus diverſas, imo contrarias, & ſubinde deteriores induant.

His accedit, quod medicamentis, apud nos tam ſponte, quam per cultum provenientibus, neglectis, peregrina, noſtrisque temperamentis ſæpe minime congruentia expetantur; quorum alia, non absque certo utentium damno, exemplo aromatum, per crebriorem uſum nobis infenſa evadunt: alia autem, ex mitioribus elementis conſtructa, non adeo manifeſte quidem lædunt; attamen ita comparata ſunt, ut ſani iisdem carere, ægrotantes autem opem, inde expectandam, ex indigenis & magis parabilibus habere queant.

Inter poſteriora hactenus folia, Sinenſibus *Thée*, hisque præſtantiora Japonenſibus *T'chia* appellata, ab arbuſcula, florem, ciſto ſimilem, pentapetalum, & tricoccum fructum alentem decerpta, eminuerunt, quorum figuram cum fructu Jacobus Breynius, Cent. I, exotic. herb. c.52, p. 112, ſed ſine flore; elegantius autem cum eodem & fructu Engelb. Kæmpferus, Amœn. exotic. faſcic. 3, obſ. 13, p. 606, & ex hoc curioſisſimi Annalium phyſico-medicorum Collectores, menſe decembri, anni 1717, p. 443, delinearunt. Valorem autem in patria Autores, apud Tulpium, lib. 4, obſervat. cap. 60, legendi, Maffeus, Almeyda, Jarricus, Ricius, Frois, Bontius, Linſcot, &, præter hos, Piſo, Franc. Hernandez, de Rodes, Varenius, du Four, Wilhelm teu Rhyne, pluresque alii, in appendice citatæ centuriæ Breynii nominati, deſcripſerunt, quibus etiam Waldſchmidius, vocaliſſimus facultatum ejus præco, inprimis autem Cornelius Bontekoe, eſt jungendus, qui hyperbolicis encomiis hujus vegetabilis magnates aliquot, per ſpem, ex Theæ potu vitæ longitudinem, & remedium dolorificorum morborum adipiſcendi, in ſuas partes traxit, &, ad horum exemplum, aulicos non ſolum, ut dominis blandirentur, allexit, ſed in omnibus fere aliis hominibus, utriusque ſexus, otio & pecunia abundantibus, inſatiabilem ſitim, & deſiderium eundem ſorbillandi excitavit, eoque ipſo occaſionem exteris, Germaniam quotannis incredibili pecuniæ ſumma emungendi, incolis autem, præcipue literatis, horas matutinas, ſtudiis aptiſſimas, inutiliter perdendi dedit.

Haud

Haud deſuere quidem cordati ſanitatis hominum Cuſtodes ſuo officio, & non tantum infrænam, peregrino medicamento inhiandi, cupidinem non omnibus, ſine diſcrimine, proficuam eſſe oſtenderunt: inter quos Sim. Pauli in Tractatu peculiari, & Ant. de Heyde, in obſerv. 76, & alii noti ſunt; ſed docuerunt etiam, ſi omnino calidæ aquæ potus, vetuſtiſſimis temporibus, a politioribus pariter ac barbaris gentibus expetitus, tantopere arrideret, iſtum ex indigenis, noſtris viſceribus convenientibus plantis, conficiendum eſſe. Quem in finem celeberrimi viri, Jo. Francus, Ulmenſ. Medicus, Frid. Hoffmannus, Hallenſ. PP. & Feldmannus, lib. de Dea podagra, *veronicam*, laudatiſſimam herbam, alii trifolium fibrinum, inſigne antiſcorbuticum commendaverunt: quibus, utpote amaris, Angli roſmarinum, alii betonicam, fere inſipidam, aut ſalviam, Indis valde gratam, & potiſſimum *Pyxidis* iſtius *ſanitatis* Dn. de Steding, p. 101, laudatorum Annalium, menſe Jul. 1717, delineatæ, ingrediens conſtituentem, produxerunt. Nec ex multis ſimplicibus compoſitis apozematibus deſtituimur; ſiquidem a Borrichio & Cohauſenio conſtructas formulas, ſpeciali praxi profuturas, & Hamburgenſe crama admiſerimus.

Cum autem tantum favorem nomen Theæ vbique acquiſiverit, ut, non dicam rudi plebi, ſed prudentioribus etiam & ſupra vulgi conditionem provectis perſonis, decocta & infuſa vegetabilium, ad multos dies continuanda, & quondam a Chimicis, guttatim ſua medicamenta offerentibus, ſub nomine tædioſarum potionum Galenicarum, langweiliger Galeniſchen Träncke, Kuh-Söffe, ægrotis inviſa reddita, hodie per ſolam acceſſionem vocabuli Theæ, v. g. cephalicæ, pectoralis, hepaticæ, uterinæ, antiſcorbuticæ &c. acceptiſſima reddere valeamus: ideo mirum non eſt, primarium Norimbergæ viventium Medicorum, D. D. Godefr. Thomaſium, *tenera ſylveſtris roſæ folia*, ſua fragrantia & ſapore naſo atque palato minime adverſa, viribusque non contemnendis inſtructa, ſub *Theæ roſeæ* titulo Ephem. Germ. Cent. 3, & 4, obſ. 199, p. 473 inſeruiſſe: quorum laudes etiam a Königio, Regn. veget. p. 1053 deprædicatas, ipſaque loco Theæ, cum magno fructu

 uſur-

uſurpata fuiſſe, D. D. Ern. Goth. Struvius, Ephem. Cent. 7 & 8, Obſ. 86, p. 424 teſtatur.

Huic *Roſeæ Theæ* alia, quam D. D. Jo. Adam Göritzius, inſignis apud Ratisſponenſes Medicus, Ephem. modo citat. obſ. 15, p. 39, *Thee Romanum* ſalutat, ad latus poni meretur, quam, an. 1716, a perilluſtri viro dono acceptam, in horto coluit, & ſuccedente tempore adeo multiplicavit, ut inde varia, ægrisque ſalutaria experimenta inſtituere potuerit. Eſt hæc eadem, quam laudatiſſimi Annales Vratislavienſes, an. 1717, menſe Decembri, p. 443, ex Hungaria in Sileſiam traſplantatam, & utrobique feliciter germinantem, Hungaricæ & Sileſiacæ Theæ appellatione dignam judicant. Cujus ſemen, anno ſuperiori, Venetiis ad nos quoque allatum, & in hortum Orphanotrophii ſatum, Hortulano multisque aliis ſpem faciebat, vegetabile, nondum hic loci viſum, & Romanæ Theæ nomine ſuperbiens, pullulaturum eſſe. Verum ſimulac prima novæ plantæ foliola emergebant, ex figura eorum & odore, eadem Botryos eſſe Mexicanæ, cognoſcebamus; quam hactenus in medico noſtroque horto quotannis, absque ullo cultu, ſponte ex ſuo ſemine proveniſſe, & ob elegantiæ in flore & fructu defectum, inter inferioris ordinis herbas relatam fuiſſe noveramus.

Excitabat tamen fama ejus, & præclarorum virorum in virium cognitionem impenſa induſtria animum, ut, quam pedibus hucusque calcaveramus, & crebro inter zizanias, ex areolis evulſam, abjeceramus, nunc ſecundum regulas botanicas non ſolum, & characteris rigorem, per microſcopium examinaremus: ſed etiam, quid, præter effectus, ab aliis animadverſos, ulterius præſtare valeret, tentaremus. Ubi mox, quoad genus, eam a T'chia alieniſſimam eſſe, neque etiam inter *atriplices* cum Recho, Moriſſone, & Hermanno, aut ad *chenopodia* cum Tournefortio referri poſſe, nec botryos appellationem, a J. & C. Bauhinis ipſi collatam, genus aliquod, ſed ſitum ſaltem floris atque capſulæ ſeminalis, ad botri aliqualem figuram conglomeratorum, denotare deprehendimus. Quid præterea in laboratorio chimico inde ex-

traxe-

traxerimus, & qualem ejus energiam in praxi clinica annotaverimus, cuncta in unum programma congerere apud animum conſtitueramus, cum diſſertationi inaugurali, de POLYPODIO, generoſi & clariſſimi Candidati,

CAROLI FRIDERICI LÖV
NOBILIS HVNGARI.

publica invitatio præmittenda eſſet. Sed quia, præter noſtram intentionem, prolixius præfamen ſpatium, proluſioni competens, dudum implevit, & inſtans abitus Canditati facta infecta reddere, ſuperfluamque ſcripturam in ſpongiam recondere non permittit, & inſuper typographus, materiam ſuis typis poſtulans, fores pulſat; ideo conſilium mutare, filum abrumpere, & quæ dici adhuc poſſent, in aliud tempus, quando diſſertatio conficienda erit, differre cogimur, in præſentiarum ad vitæ & ſtudiorum noſtri recenſionem properantes.

Patria ipſius eſt Sempronium, libera regiaque inferioris Hungariæ civitas. Pater fuit A. O. R. MDCIC d. 20 Martii, vir generoſus, Dn. Andreas Löv, nobilis Hungarus, Phil. & Med. D. ibique Phyſicus ordinarius; Mater autem Anna Catharina, ex prænobiliſſ. & patritia apud Augſpurgenſes Ammaniorum familia oriunda. Poſt utriusque parentis obitum, per nobiliſſ. Dn. Georgium Wilhelmum Sailerum, Senatorem prudentiſſ. curæ & informationi dexterrimæ clariſſimi & doctiſſimi Rectoris Sempronienſis Gymnaſii, Dn. Jo. Deckardi concreditus, humanioribus ſtudiis adeo feliciter inſtructus fuit, vt ſublimioribus diſciplinis idoneus habitus, ann. 1716, poſt orationem, de Temperantia, valedictoriam, ab affine ſuo, D. D. Jo. Theoph. Windisch, Medico Baſingenſe & Modrenſe ordinario, fundamenta artis diſcere poſſet. Hinc Anno 1717, a Pro-Rectore magnifico, D. D. Jo. Christiano Schrötero, Hered. in Wickerſt. & Dilſtädt, JCto & Anteceſſore celeberrimo, Curiæ Prov. & Scabinatus Aſſeſſore graviſſimo, in album civium academicorum relatus, animum, in philoſophicis collegiis excell. Walchii bene præparatum, ad Medicinam applicuit, eamque, haud interrupta

ſerie,

ſerie, feliciter abſolvit. Elegit autem ſibi primarium, quem B. Parens quoque veneratus fuit, ducem, illuſtrem D. D. GEORGIVM WOLFGANGVM WEDELIVM, Hered. in Swartza, Com. Palat. Cæſar. Sacræ Cæſ. & Cathol. Maj. ac Sereniſſ. Saxon. Ducum Conſil. Vinarienſem Aulicum & Archiatrum ſplendidiſſimum, Prax. & Chim. P. P. famigeratisſ. Acad. & Facultatis Seniorem venerandum, cujus lectiones publicas in theoremata, de morbis infimi ventris, & febb. chymicas item & practicas, nec non privatas, inſtitutiones, phyſiologiam acroamaticam, materiam med. exercitat. pathologico therapeut. chymiam, formulas & politiam medicam, mulierumque morbos explicantes, ſummo cum emolumento audivit. Quale etiam ex ſolida magnif. Dn. Io. ADOLPHI WEDELII, Phil. & Med. D. Theoret. P. P. Conſil. & Archiatri Saxonici, Phyſici Provinc. Vinarienſ. celeberrimi, phyſiologiæ, pathologiæ & ſemioticæ, morborumque infantum, & ſupremi, medii atque infimi ventris explicatione hauſiſſe, gratus profitetur. Interfuit quoque publicæ Anatomiæ excellentiſſ. Dn. FICKII, Phil. & Med. D. hujusque P. P. ordin. & Archiatri Vinarienſ. longe meritisſimi: quibus inſuper demonſtrationes phyſicas, botanicas & anatomicas excellentiſſ. TEICHMEIERI, P. P. ordin. Phyſicæ, & Medicinæ extra-ordin. Archiatrique Hazfeldenſis, & chirurgicas D. D. HILSCHERI, Med. P. P. extra-ord. deſignati, noſtrosque botanicos & anatomicos labores, publicos privatosque junxit: tam felici cum ſucceſſu, ut, poſt exantlata examina, nunc ſummos in arte noſtra honores capeſſere queat. Diſputabit igitur d. VII Maji, ſub illuſtris WEDELII præſidio; nil magis in votis habens, quam ut magnif. Dn. Pro-Rector, celſiſſ. Comes de Solms, Proceres Aulæ & Academiæ, omniumque ordinum Hoſpites, & inclyta literatæ pubis concio, ſua præſentia actum ſolennisſimum reddere velint; cui honeſtisſimo petito meum quoque & Collegii mei jungo, pro ejusmodi ſuſpicienda gratia, benevolentia & amore, obſervantisſimas, officioſas & prolixas gratias promittens. P. P. ſub Sigillo Facultatis, Jenæ d. 4 Maji, MDCCXXI.

(L. S.)